

Zaaknr. : 16.ZK22419/17.B0226

Kenmerk : 17IT027599

Barcode :

Regionale Energiestrategie West-Brabant

Mededeling voor het algemeen bestuur van 25 oktober 2017.

Portefeuillehouder:	Th. Schots
Beleidsveldbeheerder:	André Verberne

Onlangs heeft Regio West-Brabant de ontwerp Regionale Energiestrategie West-Brabant aangeboden aan tal van partijen om op te reageren, waaronder het waterschap. Het dagelijks bestuur heeft, indachtig het vastgestelde duurzaamheidsbeleid, inmiddels positief gereageerd, maar wil het algemeen bestuur graag nader informeren over de achtergronden van de regionale energiestrategie.

Aanleiding: via 'Pilots Regionale Energiestrategieën' naar volledig duurzaam in 2050

Op 22 juni 2016 is de green deal 'Pilots Regionale Energiestrategieën' afgesloten tussen het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW). Deze deal behelst dat de koepels inzetten op een regionale samenwerking op het gebied van duurzame energie, om zo een begin te maken met een landelijke aanpak om uiteindelijk in 2050 volledig met duurzame energie in de energiebehoefte te voldoen. Als eerste wordt een aanpak ontwikkeld in vijf pilotregio's, namelijk West-Brabant, Midden-Brabant, Midden-Holland, Fryslân en Drechtsteden. Het is de bedoeling dat daarna alle regio's in Nederland een regionale energiestrategie gaan opstellen en er zo een landsdekkende transitiestrategie ontstaat. De andere regio's zullen daarbij de ervaringen uit de pilots gaan benutten en de aanbevelingen uit de pilots zullen worden benut voor de nationale energiestrategie van het nieuw te vormen kabinet. Ook in de gezamenlijke investeringsagenda "Naar een Duurzaam Nederland" hebben de drie koepels bij de kabinetsinformatie nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het thema energietransitie. Vanuit de vijf pilots is inmiddels een tussentijdse rapportage gedaan aan de ministeries van EZ en I&M. Met name de resultaten van de pilot West-Brabant worden daar als zeer positief gezien.

Twee pilots (West-Brabant en Midden-Brabant) liggen in het werkgebied van ons waterschap en bij beide pilots zijn ook andere waterschappen betrokken. Tussen de waterschappen is een onderlinge verdeling afgesproken:

- West-Brabant: In deze pilot neemt ons waterschap bestuurlijk en ambtelijk deel, mede namens Waterschap Rivierenland.
- Midden-Brabant: In deze pilot vertegenwoordigd Waterschap De Dommel beide waterschappen en nemen zij mede namens ons deel in de stuurgroep. Ambtelijk is vanuit ons waterschap wel zelfstandig actief deelgenomen aan de diverse werkateliers.

De twee pilots naderen nu allebei hun einde, alleen is het proces in Midden-Brabant nog niet zo ver dat er een definitieve ontwerp regionale energiestrategie is die aan de partners ter instemming voorgelegd kan worden. Deze mededeling richt zich daarom nu alleen op ontwerp regionale energiestrategie van West Brabant.

De Regionale energiestrategie West-Brabant

1 De gevolgde aanpak en de daarin gekozen bestuurlijke positie

Vorige zomer is de Regionale Energiestrategie West-Brabant van start gegaan. Het dagelijks bestuur heeft bij aanvang besloten actief aan deze pilot mee te doen. Vanuit het DB is Theo Schots, mede namens Waterschap Rivierenland, lid geworden van bestuurlijke regiegroep die de pilot in West-Brabant begeleidt. Ambtelijk heeft het waterschap actief meegedraaid in drie van de vier werkgroepen. Na een intensief jaar waarin via ateliers, bijeenkomsten etc. waarbij ook verschillende leden van het dagelijks bestuur op enig moment betrokken zijn geweest, is nu de ontwerp strategie klaar. De tekst van de strategie en meer achtergrondinformatie kunt u vinden op <http://www.energietransitiewb.nl/>.

Er zijn een aantal bestuurlijke overwegingen geweest om actief deel te nemen aan deze pilot. De regionale energiestrategie en de actieve deelname van het waterschap daarin heeft verschillende voordelen. Ten eerste levert actieve deelname in praktische zin nieuwe contacten op en beter zicht op mogelijke meekoppelkansen om de eigen energie ambities te realiseren.

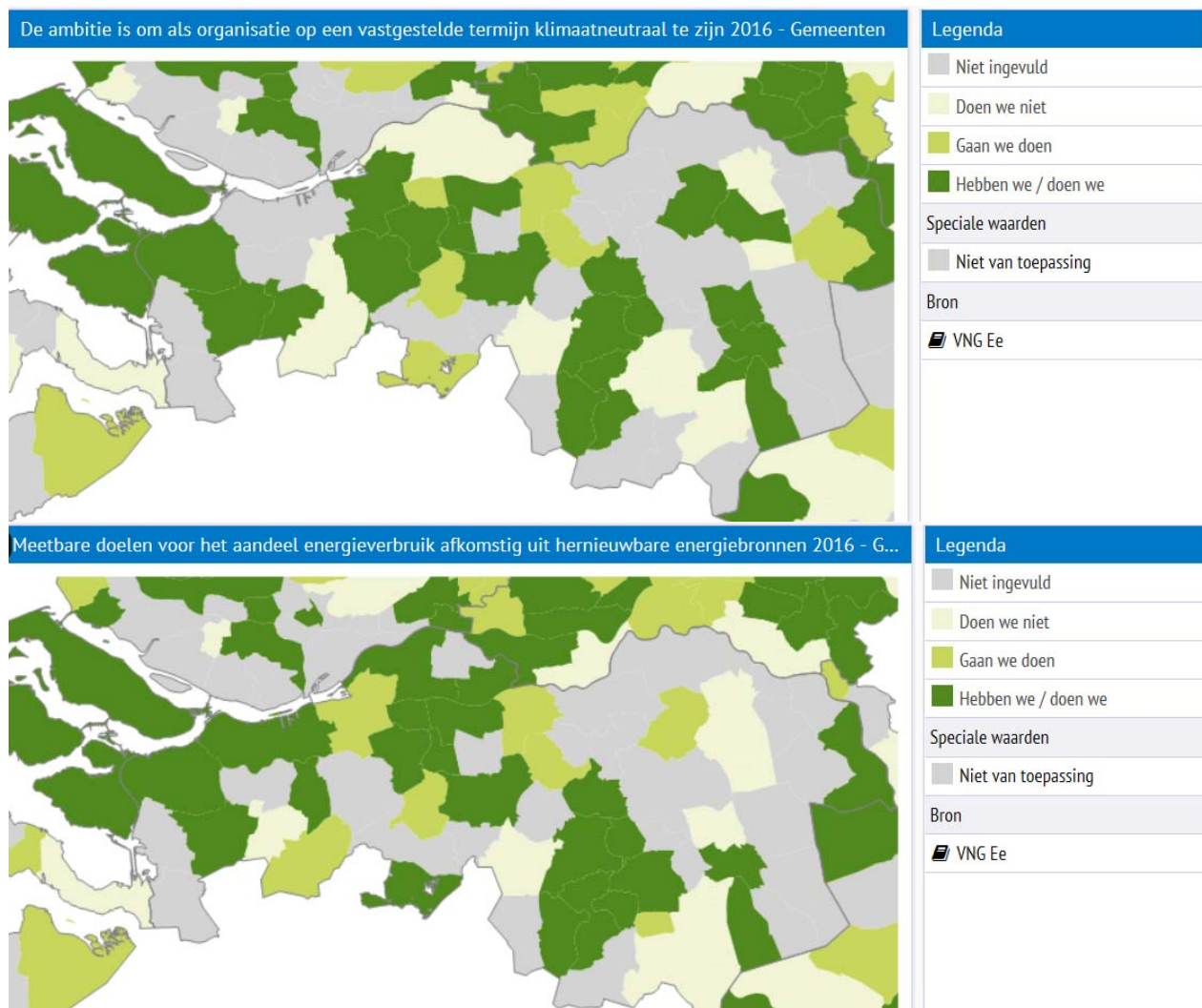
Ten tweede heeft het ook strategische voordelen. Actieve deelname brengt het waterschap beter in positie om klimaat- en wateropgaven te verbinden met andere maatschappelijk urgente opgaven, bijvoorbeeld richting een provinciale omgevingsvisie en regionale uitwerkingen daarvan. Daarnaast zullen de komende jaren op wijkniveau wateropgaven, energiemaatregelen en leefbaarheidsopgaven veel meer in samenhang opgepakt worden. Het is dan goed om als waterschap vanaf het begin actief betrokken te zijn om zo later daar goed voorbereid aan tafel te zitten. Vervolgens is een meer omgevingsgerichte manier van denken en doen zowel op hoger strategisch niveau en op meer tactisch en operationeel niveau een ontwikkeling die steeds belangrijker wordt voor waterschappen. Zeker in het licht van de Omgevingswet. Ten slotte kan het dossier grondstoffenterugwinning eveneens niet los gezien worden van de energietransitie, omdat beide transities, zeker binnen het werkveld van het waterschap, gebruik gaan maken van dezelfde bronnen (zoals slib of maaisel).

2 Resultaten tot nu toe

De doelstelling om energieneutraal te worden hangt nauw samen met de klimaatdoelstellingen uit Parijs en het Nationale Energieakkoord. In het algemeen is wel bekend dat er een grote opgave ligt om de doelstelling te gaan halen. Temeer omdat Nederland nu één van de slechtst presenterende landen in Europa is. Nu deze pilot is doorlopen, weten we nu ook hoe groot de opgave specifiek voor West-Brabant is, welke mogelijkheden er zijn om op korte termijn concrete stappen te gaan zetten, en wat daarvoor nodig is. Daarbij staat als een paal boven water dat de impact uiteindelijk groot zal zijn. Zowel in houding en gedrag van mensen en organisaties, als de fysieke impact op de leefomgeving en het landschap om ons heen.

De pilot heeft ook laten zien dat de bijdrage van het waterschap niet beperkt hoeft te blijven tot alleen maar fysieke projecten en eigen initiatieven (zoals het versnellingsplan wind en zon, of verkenningen naar het smart polder concept die we al opgepakt hebben), maar ook kennis en knowhow die het waterschap vanuit de kerntaken in huis heeft is welkom, zeker in deze beginfase van de transitie. Daarnaast is de regionale strategische blik van het waterschap als regionaal opererende speler erg waardevol gebleken in het project.

Die rol van het waterschap is des te belangrijker omdat op dit moment veel partners nog in beweging moeten komen, met name gemeenten. Uit een inventarisatie uit 2016 van de VNG blijkt dat er ook in West-Brabant nog grote verschillen zijn in ambities en aandacht voor het thema (zie onderstaande figuren).

Met het vaststellen van het versnellingsplan duurzaamheid geeft het waterschap duidelijk invulling aan de eigen voorbeeldrol en het faciliteren van de regio en innovaties, in lijn met de regionale energietransitie.

3 De vervolgpprocedure

De ontwerp strategie is voorgelegd aan de 18 deelnemende gemeenten, de twee waterschappen en betrokken maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven om op te reageren. De bestuurlijke regiegroep geeft een advies over eventuele aanpassingen van de regionale energiestrategie. Uiteindelijk stelt eind dit jaar het bestuur van Regio West-Brabant, als opdrachtgever van de pilot, de strategie vast en kan de verdere uitvoering gaan starten.

Datum: 5 oktober 2017
 Naam schrijver: P.A.E. de Rooij